

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. marts 2011
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2011-792-1611
Dok.: STC41296

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 646 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. februar 2011. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfoed (EL).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 646 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere artiklen i Politiken den 23. februar 2011 ”Eksministers injurier koster staten 300.000 kroner”.”

Svar:

1. Det fremgår af den pågældende artikel, at sagsøgeren i en injuriersag anlagt mod tidligere velfærdsminister Karen Jespersen søgte om fri proces til at føre sin sag. Sagsøgeren fik afslag på sin ansøgning om fri proces, men fik senere delvist medhold i sin sag ved byretten. Det fremgår videre af artiklen, at byretten samtidig afgjorde, at sagsøgeren skulle have betalt dele af sine sagsomkostninger af Karen Jespersen, men beløbet dækkede ikke sagsøgerens samlede advokatregninger i sagen. Karen Jespersen fik betalt sine sagsomkostninger af staten.

Endvidere anføres det i artiklen, at det på den baggrund fra flere sider er foreslået, at reglerne om fri proces ændres således, at der med tilbagevirkende kraft gives fri proces til sagsøger i sager, hvor personer i offentlige embeder dømmes for injurier.

2. Justitsministeriet finder ikke anledning til at udtale sig om den konkrete sag. Ministeriet kan endvidere henvise til Statsministeriets besvarelse af 10. marts 2011 af spørgsmål nr. S 1225 for så vidt angår det generelle spørgsmål om afholdelse af sagsomkostninger forbundet med en retssag mod en minister.

For så vidt angår det generelle spørgsmål om fri proces kan Justitsministeriet oplyse, at retsplejelovens regler om fri proces (§§ 325-336) fik deres nuværende udformning ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces), der trådte i kraft den 1. januar 2007. Lovændringen bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene).

Fri proces er udtryk for, at det offentlige dækker en persons udgifter til at føre en civil retssag. Formålet er at opnå en højere grad af reel lighed i de muligheder, som personer med forskellige økonomiske forhold har for at føre retssag. Derimod bør personer med mindre gode økonomiske forhold ikke i kraft af fri proces få bedre mulighed for at føre retssag end

personer med gode økonomiske forhold. Der henvises til Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 5538 og 5542.

Fri proces gives således til personer, der opfylder nogle nærmere angivne økonomiske kriterier og ikke har en forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, hvis den pågældende skønnes at have rimelig grund til at føre proces, jf. retsplejelovens §§ 325 og 328, stk. 1, og bekendtgørelse nr. 1428 af 14. december 2010 om fri proces.

I vurderingen af om ansøgeren har rimelig grund til at føre proces indgår bl.a. sagens betydning for ansøgeren, udsigten til, at ansøgeren vil få medhold i sagen, sagsgenstandens størrelse, størrelsen af de forventede omkostninger, og muligheden for at få sagen afgjort ved et administrativt nævn eller et privat klage- eller ankenævn, der er godkendt af økonomi- og erhvervsministeren, jf. retsplejelovens § 328, stk. 2.

For sagsøgeren i injuriersager gælder endvidere en særlig begrænsning i adgangen til fri proces, jf. retsplejelovens § 328, stk. 4, nr. 2. Det fremgår af bestemmelsen, at fri proces kun undtagelsesvis kan gives til sagsøgeren i sager om ærekrænkelser, medmindre en ærekrænkelser af en vis grovhed er udbredt gennem et massemedium eller i øvrigt til en videre kreds.

Det bemærkes, at bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret før lovændringen, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 5564. Retsplejerådet foreslog i sin betænkning nr. 1436/2004, at videreføre begrænsningen og lagde i den forbindelse vægt på, at personer, der selv kan betale omkostningerne ved en retssag, i almindelighed kun vil anlægge injuriersag i grovere tilfælde. Personer med lav indkomst bør derfor tilsvarende kun kunne få fri proces til at anlægge injuriersag i de grovere tilfælde, jf. betænkningens side 371.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at når særlige grunde taler for det, kan en person få fri proces, selvom de almindelige betingelser i retsplejelovens §§ 325 og 328 ikke er opfyldt. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation, jf. retsplejelovens § 329.

Det er Civilstyrelsen, der behandler ansøgninger om fri proces efter retsplejelovens §§ 328 og 329. Civilstyrelsens afslag på fri proces kan påkla-

ges til Procesbevillingsnævnet inden 4 uger efter, at ansøgeren har fået meddelelse om afslaget, jf. retsplejelovens § 328, stk. 5.

Får ansøgeren bevilget fri proces, medfører det bl.a. beskikkelse af en advokat til at udføre sagen mod vederlag af statskassen, jf. retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 2. Der tilkommer den beskikkede advokat et passende salær, som fastsættes af den ret, der har foretaget beskikkelsen, jf. retsplejelovens § 334, stk. 2 og 4. Om den nærmere udmåling af salæret til en beskikket advokat fremgår det af Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 5543, at det bør udmåles til det samme beløb, som en part, der tilkendes fulde sagsomkostninger, vil få tilkendt til dækning af udgifter til advokatbistand. Der bør således ikke være forskel på salæret til en beskikket advokat og det beløb, som den pågældende part ville have fået tilkendt i fulde sagsomkostninger til dækning af udgifter til advokatbistand, hvis parten ikke havde haft fri proces, jf. anførte sted.

På denne baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for på nuværende tidspunkt at overveje en ændring af retsplejelovens regler med henblik på at tilvejebringe adgang til efterfølgende bevilling af fri proces til sagsøgeren i (visse) injuriersager.